

Notitie / Memo

HaskoningDHV Nederland B.V.
Water

Aan: Sylvia Stadt - Provincie Zuid-Holland
Van: Martine van Oostveen, Willem Kuijsten
Datum: 26 oktober 2017
Kopie:
Ons kenmerk: WATBD9845-102N001D0.2
Classificatie: Projectgerelateerd

Onderwerp: Resultaten vleermuisonderzoek Kortsteekterweg 63

Vleermuisonderzoek Kortsteekterweg 63

Project Steekterbrug - Alphen aan den Rijn

Inleiding

Aanleiding

De woning aan de Kortsteekterweg 63 gaat op termijn gesloopt worden ten behoeve van vernieuwing van de Steekterbrug. In 2014 is de woning door TAUW onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen en hun verblijfplaatsen. Er zijn toen een mogelijke paarverblijfplaats en indicatie voor winterverblijfplaats van één of twee gewone dwergvleermuizen (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen. Voor het verwijderen van vleermuisverblijfplaatsen is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming benodigd. Bij indiening van de ontheffingaanvraag mag het vleermuisonderzoek maximaal 3 jaar oud zijn. Waarschijnlijk wordt de ontheffing in 2018 aangevraagd. Dat betekent dat het vleermuisonderzoek van TAUW op dat moment verouderd is. De provincie Zuid-Holland heeft Royal HaskoningDHV gevraagd om in 2017 opnieuw een vleermuisinventarisatie bij de woning aan de Kortsteekterweg 63 uit te voeren. De voorliggende memo bevat de resultaten van deze inventarisatie.

Doel onderzoek

Bij de vleermuisinventarisatie is onderzocht of er verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning aan de Kortsteekterweg 63 aanwezig zijn. Er zijn 5 inventarisaties uitgevoerd in verschillende perioden van het jaar, volgens het vleermuisprotocol 2017. Er wordt vanuit gegaan dat met deze inventarisaties de aan- of afwezigheid van zomer-, kraam-, paar-, en winterverblijfplaatsen kan worden vastgesteld. Hierbij lag met name de focus op de gewone dwergvleermuis, aangezien deze eerder met een verblijfplaats was aangetroffen in de woning.

In het voorjaar van 2016 is tijdelijke mitigatie geplaatst: er zijn vleermuis kasten (zomer- en winterverblijfplaatsen) opgehangen tegen een aantal bomen langs de Oude Rijn. Bij de vleermuisinventarisatie is ook gelet of deze vleermuis kasten al in gebruik genomen zijn door vleermuizen.

Samenvatting

Overzicht resultaten vleermuisonderzoek rondom woning Kortsteekterweg 63 van familie De Graaf.

- Indicatie zomerverblijfplaats enkele gewone dwergvleermuis aan westkant woning. Locatie niet kunnen bepalen.
- Indicatie paarverblijfplaats enkele gewone dwergvleermuis aan zuidkant van de woning/schuur. Locatie niet kunnen bepalen.
- Geen aanwijzingen voor grote/belangrijke verblijfplaatsen; geen kraamverblijfplaats, geen winterverblijfplaats. Alleen incidentele paarverblijfplaats en zomerverblijfplaats van een enkele gewone dwergvleermuis.

- De Oude Rijn en onderdoorgang onder Steekterbrug is een essentiële vliegroute voor meervleermuis en een belangrijke vliegroute voor diverse andere soorten vleermuizen, waaronder de watervleermuis.
- In ieder geval één opgehangen vleermuiskast (zomerkast) was in gebruik door een ruige dwergvleermuis die aan het baltsen was vanuit de kast. Paarverblijfplaats.

1e ronde maandag 5 juni 2017

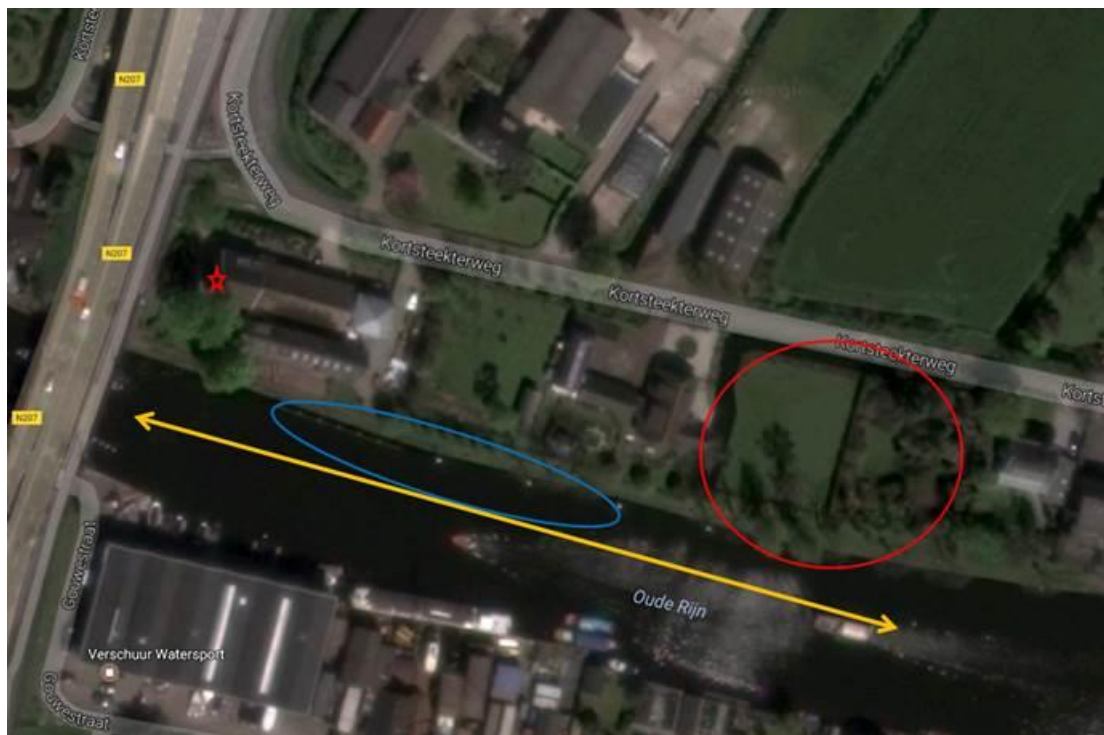
Tijd en weer

Tijd: 21.30 - 23.30 uur
 Temperatuur: 19°C
 Wind: 2 Bft
 Bewolking: geheel bewolkt
 Neerslag: geen
 Veldwerk: Willem Kuijsten
 Apparatuur: Batbox Griffin & Batlogger

Waarnemingen

Er is één uitvliegende gewone dwergvleermuis aan de voorzijde van woning nr. 63(b) gezien. Het betreft dezelfde locatie waar in 2014 een mogelijke paarverblijfplaats is geconstateerd.

Over de Oude Rijn vlogen enkele meervleermuizen en foerageerden gewone dwergvleermuizen. Boven de grasvelden en tuinen van nr. 61 foerageerde enige tijd een laatvlieger.

Figuur 1 Rode ster: zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis, gele lijn: vliegroute/foerageergebied meervleermuis, rode cirkel: foerageergebied laatvlieger en blauwe ovaal: foerageergebied gewone dwergvleermuis.

Naast de woning aan de Kortsteekterweg 63 zijn de reeds opgehangen alternatieve verblijfplaatskasten langs de Oude Rijn geïnventariseerd op vleermuisactiviteit. Op het moment van onderzoek werden deze kasten niet gebruikt door vleermuizen. Wel werd één platte kast gebruikt als nachtonderkomen door een pimpelmees.

2e ronde zondag 9 juli 2017

Tijd en weer

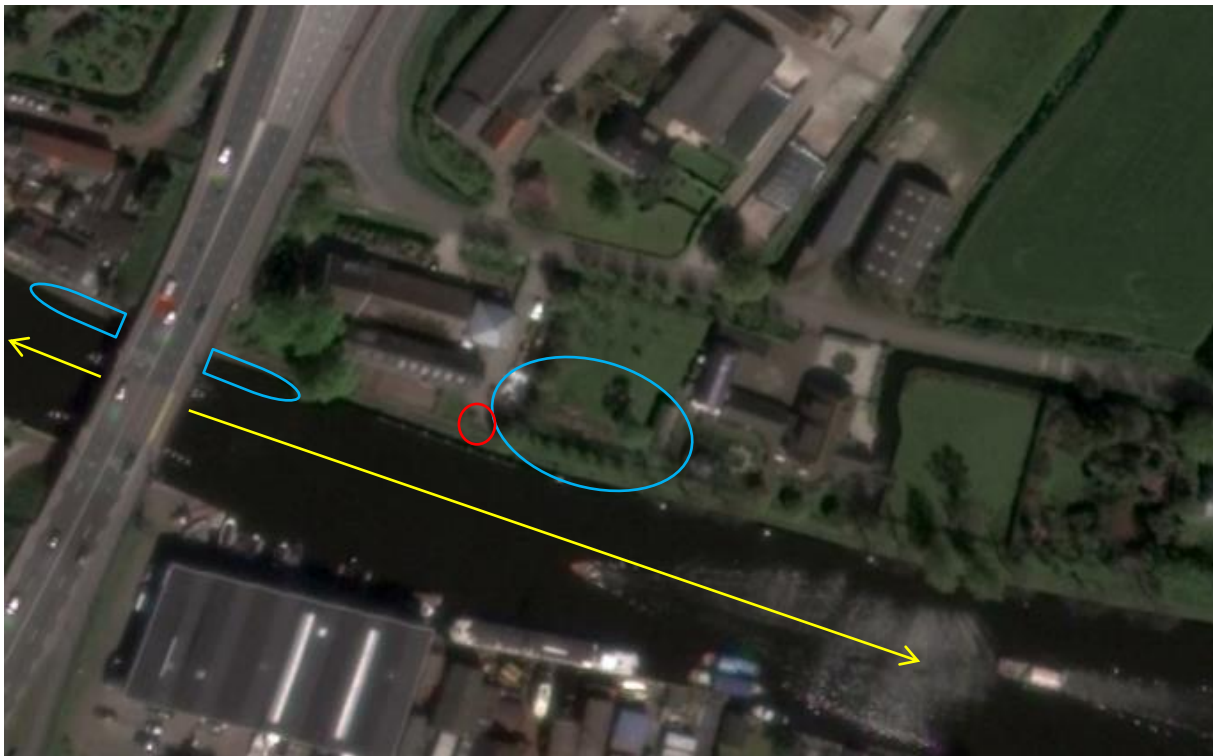
Tijd: 21.00 – 24.00 uur
Temperatuur: 19°C
Wind: 1 Bft
Bewolking: half bewolkt
Neerslag: geen
Veldwerk: Willem Kuijsten en Martine van Oostveen
Apparatuur: Batbox Griffin en Pettersson D240x met Roland Edirol R-05 recorder

Waarnemingen

Tijdens deze inventarisatie zijn er geen uitvliegende vleermuizen waargenomen. Er foerageerden ongeveer 3 gewone dwergvleermuizen tussen de bomen langs de Oude Rijn en het grasland tussen woningen nr. 61 en 63. Voorts werden er enkele foerageervluchten onder de Steekterbrug van gewone dwergvleermuis waargenomen. De Oude Rijn werd als vliegroute gebruikt door meervleermuis en watervleermuis.

Er is eenmaal een grootoorvleermuis (waarschijnlijk gewone grootoor) langs gevlogen aan de zuidoostzijde van woning nr 63.

Rondom de vleermuiskasten is geen activiteit van vleermuizen waargenomen.

Figuur 2 Rode cirkel: langskomende gewone grootoorvleermuis, gele lijn: vliegroute/foerageergebied meervleermuis en watervleermuis en blauwe ovalen: foerageergebied gewone dwergvleermuis.

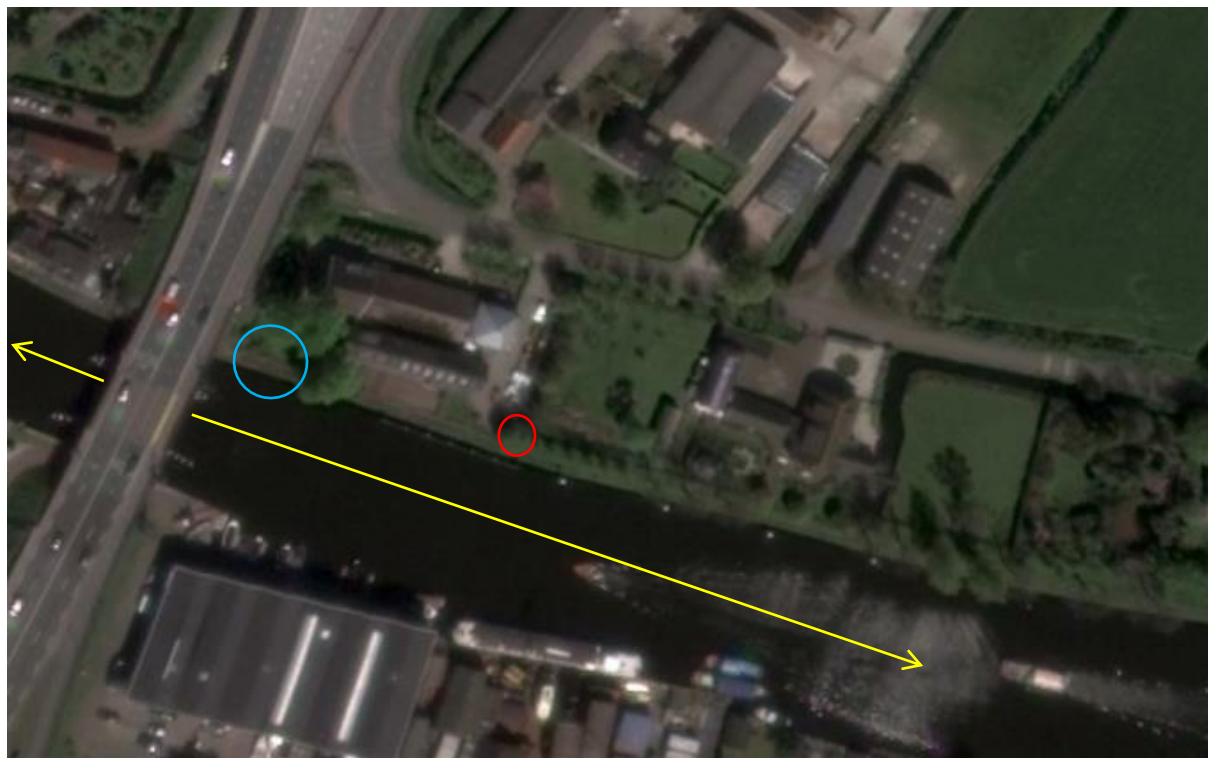
3^e ronde maandag 14 augustus 2017

Tijd en weer

Tijd: 03.30 – 6.00 uur
Temperatuur: 11°C
Wind: 1 Bft
Bewolking: licht bewolkt tot onbewolkt
Neerslag: geen
Veldwerk: Willem Kuijsten en Martine van Oostveen
Apparatuur: Batbox Griffin en Pettersson D240x met Roland Edirol R-05 recorder

Waarnemingen

Er zijn geen invliegende vleermuizen gezien in woning nr 63 (a en b). Wel is regelmatig activiteit rondom de boerderij waargenomen met eenmaal een gewone grootoorvleermuis, enkele gewone dwergvleermuizen en boven het water de meervleermuis.

Figuur 3 Rode cirkel: langskomende/foeragerende gewone grootoorvleermuis, blauwe cirkel: aanwezigheid gewone dwergvleermuizen en gele lijn: vliegroute/foerageergebied meervleermuis.

4^e ronde vrijdag 1 september 2017

Tijd en weer

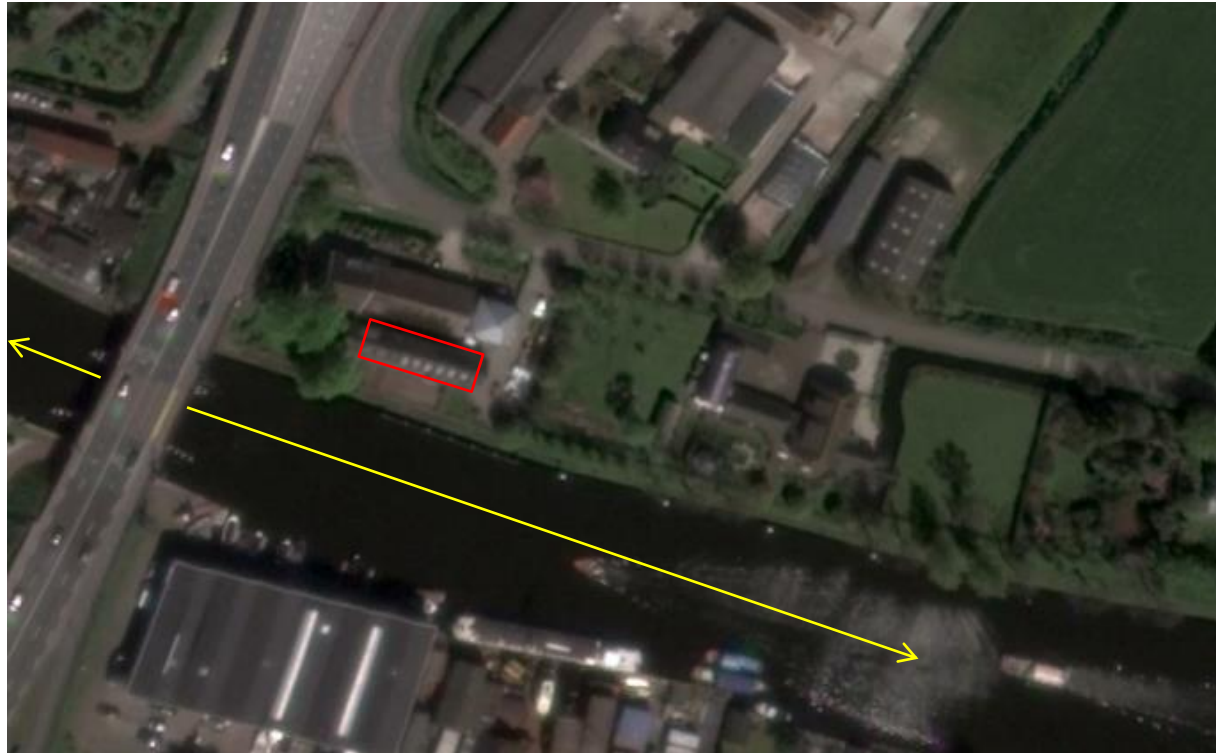
Tijd: 23.30 - 2.20 uur
Temperatuur: 12°C
Wind: 1 Bft
Bewolking: zwaar bewolkt
Neerslag: geen
Veldwerk: Geoffrey de Rooij
Apparatuur: Batlogger

Waarnemingen

Bij deze inventarisatie werd vaak gewone dwergvleermuis gehoord tussen de woning nr. 63 en de Oude Rijn, waarbij het vermoedelijk om steeds hetzelfde individu gaat. Tussen 1:00 en 2:00 uur was dit dier flink aan het baltzen aan de zuidkant (boven het dak) van woning/schuur. Waarschijnlijk bevindt zich hier een paarverblijfplaats. De exacte locatie kon niet worden vastgesteld. Aan de voorzijde van de woning (westkant) is geen vleermuisactiviteit/baltsgedrag geconstateerd. Er werd niet gefoerageerd rond de woning. Er is geen midzomernacht zwermen geconstateerd.

Overige waargenomen soorten betreffen passerende meervleermuis en watervleermuis over de Oude Rijn, onder de Steekterbrug door. Daarnaast tweemaal een laatvlieger op doortocht.

Bij de vleermuis kasten langs de Oude Rijn is geen vleermuisactiviteit waargenomen.

Figuur 4 Rode rechthoek: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis, gele lijn: vliegroute/foerageergebied meervleermuis en watervleermuis.

5^e ronde donderdag 21 september 2017

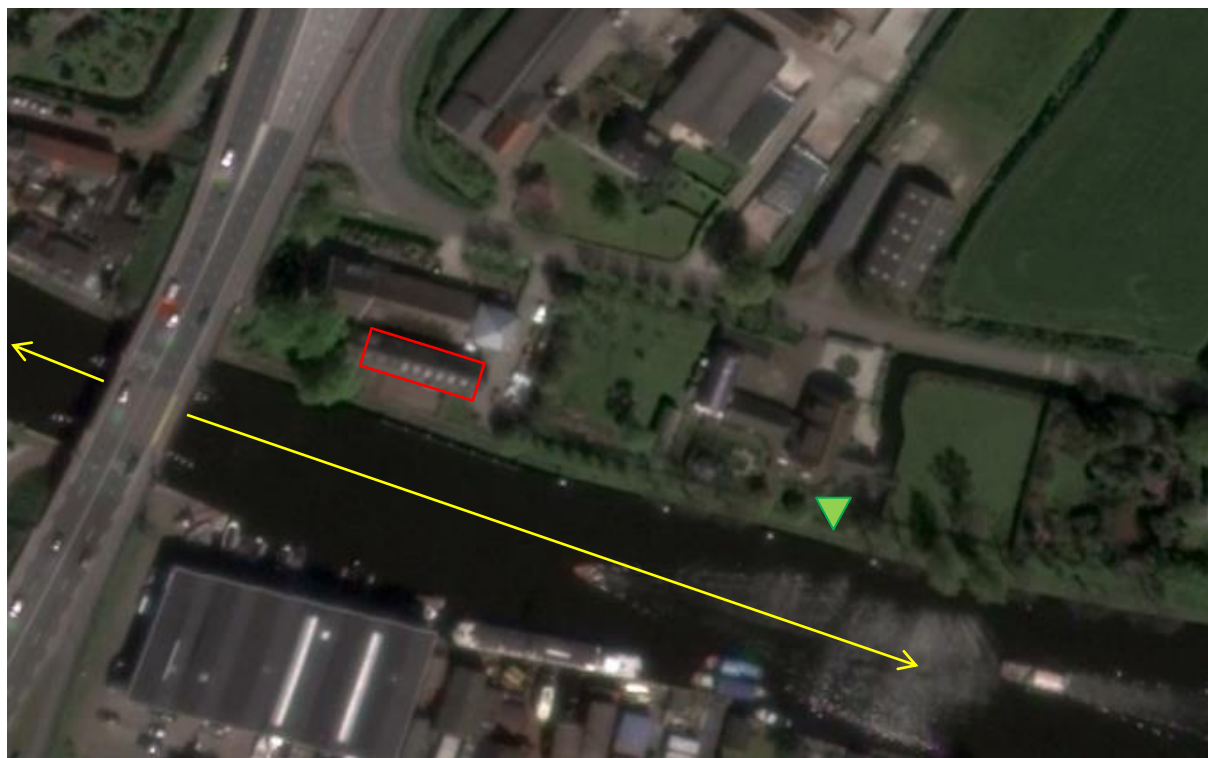
Tijd en weer

Tijd: 21.45 - 00.15 uur
Temperatuur: 11°C
Wind: 2 Bft
Bewolking: geheel bewolkt
Neerslag: geen
Veldwerk: Geoffrey de Rooij
Apparatuur: Batlogger

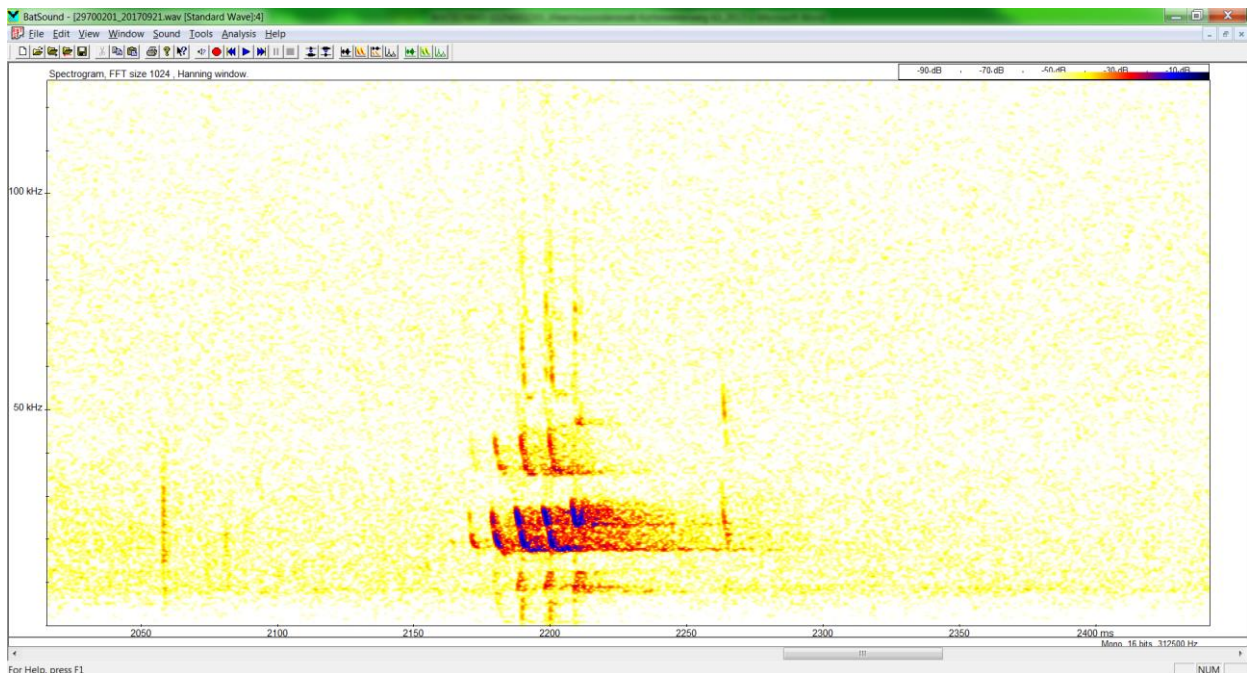
Waarnemingen

In de periode voor middernacht was een gewone dwergvleermuis matig intensief aan het baltsen aan de zuidkant (boven het dak) van de woning. De exacte locatie kon niet bepaald worden, er zijn geen uit/invliegende bewegingen geconstateerd. Desalniettemin leek het baltsgedrag sterk verbonden met dit gebouw. Aan de andere zijden van de woning/schuur was ook deze inventarisatie geen vleermuisactiviteit.

Bij één van de vleermuiskasten (zomerkast aan een es), ter hoogte van km 16.1 van de Oude Rijn, is een baltsende ruige dwergvleermuis waargenomen (zie Figuur 6 en Figuur 7). Deze kast werd dus gebruikt als paarverblijfplaats door één mannetje.

Figuur 5 Rode rechthoek: paarverblijfplaats gewone dwergvleermuis. Groene driehoek: paarverblijfplaats ruige dwergvleermuis in vleermuiskast. Gele lijn: vliegroute/foeragegebied meervleermuis en watervleermuis.

Figuur 6 Sonogram van social call (paarroepe) van ruige dwergvleermuis.

Figuur 7. Ruige dwergvleermuis met social calls in een zomerkast. Deze kast is in 2016 als mitigatie opgehangen tegen een es langs de Oude Rijn ter hoogte van kilometer 16.1.

Aanbevelingen

- Let erop dat het aan de onderzijde van de nieuwe brug overwegend donker is: geen uitstraling van licht, in verband met het voorkomen van aantasting vliegroute van onder andere meervleermuis.
- Het slopen van woning nr 63a en b moet zorgvuldig gebeuren, eerst open plekken maken zodat vleermuizen eruit kunnen. Bij voorkeur niet in zomer/najaar (juni-september). Ecologisch werkprotocol opstellen en ecologische begeleiding tijdens de sloop.

- Onderhoud uitvoeren bij tijdelijk opgehangen vleermuiskasten; voorafgaande aan vleermuisvliegseizoen afstoffen van openingen/spinnenwebben weghalen (maart). Voorts boomtakken voor de invliegopeningen verwijderen.
- Resultaten verwerken in de ontheffingaanvraag.